

Ilgtermiņa valsts pētījumu programmas projekts

“Biomedicīnas un fotonikas pētniecības platforma inovatīvu produktu radīšanai”(BioPhoT)

Tehnoloģiju pārneses politika

02.10.2025.

Rīga

Saturs

Ilgtermiņa valsts pētījumu programmas projekts	1
“Biomedicīnas un fotonikas pētniecības platforma inovatīvu produktu radīšanai”(BioPhoT)	1
Ievads.....	2
Kopīpašuma sadale.....	5
Ī īzmantošanas un ekspluatācijas noteikumi.....	5
Citi noteikumi	9

Ievads

1. Konteksts, mērķis un darbības joma

- 1.1. BioPhoT platformas virsmērķis ir jaunu zināšanu, kā arī produktu un tehnoloģiju risinājumu ilgtermiņa attīstība Latvijā apstiprinātajās viedās specializācijas stratēģijas jomās "Biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas un farmācija" un "Fotonika un viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas".
- 1.2. Viens no galvenajiem BioPhoT platformas mērķiem ir pārnest no BioPhoT platformas dalībiestādēm tirgū un sabiedriskā lietošanā zināšanas un inovācijas, kā arī produktu un tehnoloģiju risinājumus Latvijā apstiprinātajās viedās specializācijas stratēģijas jomās "Biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas un farmācija" un "Fotonika un viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas". BioPhoT partneri tiecas maksimāli palielināt komercializācijas sniegto ieguvumu pienesumu Latvijas un Eiropas sociālekonomiskajai ekosistēmai, vienlaikus neizvirzot par prioritāti atsevišķu BioPhoT platformas dalībiestāžu finansiālās intereses.
- 1.3. Politikas mērķis ir noteikt ietvaru no BioPhoT platformas finansētu pētījumu un inovāciju projektu (PIP) izrietošo rezultātu komercializācijas procesam. Tehnoloģiju pārnese šīs politikas izpratnē ir process, kurā tiek piešķirtas piekļuves tiesības vai nodotas īpašumtiesības uz minētajiem rezultātiem komerciālai izmantošanai saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem. Šī Politika neattiecas uz līgumpētījumiem vai koppētījumiem ar nozares pārstāvjiem, konsultācijām, vispārēju zināšanu izplatīšanu vai sabiedriskajām attiecībām.
- 1.4. Politika ir papildinošs dokuments un tiek piemērota kopā ar BioPhoT platformas intelektuālā īpašuma (IĪ) politiku, kura nosaka ietvaru BioPhoT platformā radīta IĪ pārvaldībai.
- 1.5. Politika koncentrējas uz PIP īstenošanas gaitā radītajiem rezultātiem, kas ir kopīgi PIP īstenojošajām BioPhoT platformas dalībiestādēm un veido BioPhoT platformas dalībiestāžu kopīpašumu.
- 1.6. Gadījumos, kad PIP projekta īstenošanas rezultāti pieder vienai BioPhoT platformas dalībiestādei, šī iestāde ievēro savu noteikto BioPhoT platformas dalībiestādes tehnoloģiju pārneses politiku un procedūras, vienlaikus nodrošinot šīs politikas 5.4., 6.1, 6.6. un 6.8 punkta izpildi un ievērojot Sadarbības līguma 6. daļu.

2. Definīcijas

Neskarot piemērojamos tiesību aktus, šajā politikā tiek piemērotas turpmāk izklāstītās definīcijas:

BioPhoT platforma. Biomedicīnas un fotonikas pētniecības platforma inovatīvu produktu radīšanai, kas radīta ilgtermiņa valsts pētījumu programmas "Inovāciju fonds – ilgtermiņa pētījumu programma" projekta Nr. IVPP-EM-Inovācija-2024/1-0002 ietvaros.

Pētījumu un inovāciju projekts (PIP). Jebkurš BioPhoT platformas finansēts pētniecības projekts, kura rezultātā tiek radīts intelektuālais īpašums šīs politikas izpratnē.

BioPhoT platformas vadošais partneris. Latvijas Organiskās Sintēzes Institūts.

BioPhoT platformas sadarbības partneris. Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūts, Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs, Rīgas Stradiņa universitāte, Rīgas Tehniskā universitāte, Latvijas Universitāte, Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts "BIOR", Latvijas Valsts koksnes ķīmijas institūts, Elektronikas un datorzinātņu institūts.

BioPhoT platformas PIP sadarbības partneris. Zinātniskā institūcija, kas nav BioPhoT platformas sadarbības partneris, bet uz sadarbības līguma pamatu par PIP īstenošanu piedalās PIP īstenošanā. Šī zinātniskā institūcija atbilst Ministru Kabineta Nr.560 "Valsts pētījumu programmu projektu īstenošanas kārtība" noteikumu

pētniecības organizācijas definīcijai, vai valsts institūcija, kurai zinātniskās darbības veikšana ir noteikta ar ārējo tiesību aktu, nolikumā vai statūtos.

BioPhoT platformas dalībniestāde. BioPhoT platformas vadošais partneris, BioPhoT platformas sadarbības partneris, un BioPhoT platformas PIP sadarbības partneris.

Intelektuālā īpašuma un tehnoloģiju pārneses (IĪTP) grupa. BioPhoT platformas organizatoriskā struktūra, kā izklāstīts BioPhoT platformas projekta pieteikumā. IĪTP veic BioPhoT platformas dalībniestāžu un PIP īstenotāju konsultēšanu un komercializācijas prasmju celšanu saskaņā ar BioPhoT platformas tehnoloģiju pārneses politikas noteikumiem.

PIP pētniecības līgums. Vienošanās starp BioPhoT platformas vadošo partneri un BioPhoT platformas sadarbības partneriem par PIP īstenošanu.

Politika. Šī BioPhoT platformas tehnoloģiju pārneses politika.

BioPhoT intelektuālā īpašuma politika. BioPhoT platformas IĪ politika, kas BioPhoT platformas ietvaros nosaka ietvaru no PIP izrietošā IĪ pārvēršanai produktos, pakalpojumos un procesos.

Intelektuālais īpašums (IĪ). Darbi, kas aizsargājami ar autortiesību likumu, un rūpnieciskais īpašums, tai skaitā, izgudrojuma patenti, dizainparaugi, preču zīmes, pusvadītāju izstrādājumu topogrāfijas, ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, kā arī augu šķirnes, kas aizsargājamās ar augu šķirņu aizsardzības likumu, un zinātība.

Zinātība. Zinātniski tehniskas, komerciālas, organizatoriskas zināšanas vai informācija, kas nodrošina to īpašniekiem noteiktas priekšrocības un kas var saturēt komercnoslēpumus, nepatentētu tehnoloģisko procesu aprakstus vai citādu plašai sabiedrībai vēl nepieejamu informāciju.

Intelektuālā īpašuma tiesības (IĪT). Īpašumtiesības, ko var piešķirt ar autortiesībām aizsargājamam darbam, izgudrojumam, preču zīmei, dizainparaugam vai cita veida intelektuālajam īpašumam, ja ir izpildītas tiesību aktos noteiktās aizsardzības prasības, lai attiecīgi iegūtu izgudrojuma patentu, lietderīgā modeļa reģistrāciju, preču zīmes reģistrāciju, dizainparauga reģistrāciju vai augu selekcionāru tiesības.

Sākotnējais intelektuālais īpašums (Sākotnējais IĪ). Jebkurš BioPhoT platformas dalībniestādei vai Autoram iepriekš piederošs IĪ, kas pastāv pirms jebkura BioPhoT PIP uzsākšanas.

Autors. Jebkura persona, uz kuru attiecas šī politika un BioPhoT platformas dalībniestādes intelektuālā īpašuma politika, ar ko šī persona ir līgumiskās attiecībās, un kura individuāli vai kopā ar citiem Autoriem ir radījusi intelektuālo īpašumu.

Izgudrotājs. Izgudrojuma Autors.

Personāla loceklis. Jebkura persona, ar kuru ir noslēgts ar BioPhoT platformu saistīts darba līgums ar BioPhoT platformas dalībniestādi, tostarp akadēmiskais, pētniecības, tehniskais, administratīvais un palīgpersonāls, neatkarīgi no tā, vai tas strādā pilnu vai nepilnu darba laiku vai uz laiku.

Komercializācija. BioPhoT platformas ietvaros radītās tehnoloģijas, tai skaitā, intelektuālā īpašuma, pārnese no BioPhoT platformas dalībniestādes uz sabiedrību, tai skaitā, citu institūciju vai komercsabiedrību, kā rezultātā tiek iegūts komerciāls un sociāls labums.

IĪ pārvaldības izdevumi. Visi izdevumi, kas radušies BioPhoT platformas dalībniestādei BioPhoT PIP projekta ietvaros radītā IĪ īpašuma pārvaldībā un Komercializācijā.

Saistību konflikts. Jebkura situācija, kad individuālas BioPhoT platformas dalībnieces darbinieka vai viespētnieka galvenā profesionālā lojalitāte nav pakļauta BioPhoT platformai, jo ārējām darbībām veltītais laiks negatīvi ietekmē viņu spēju pildīt savus pienākumus, kas noteikti attiecīgi viņu darba līgumā par iecelšanu amatā.

Interesešu konflikts. Jebkura situācija, kurā atsevišķa BioPhoT platformas dalībnieces darbinieka, viespētnieka vai studenta reālās vai šķietamās intereses var būt pretrunā ar BioPhoT platformas interesēm vai negatīvi ietekmēt viņu nodarbinātību vai pienākumus.

Izņēmuma licence. Īl licences veids, ar kuru licenciātam tiek piešķirtas vienīgās tiesības izmantot konkrētu Īl noteiktā apjomā, termiņā un teritorijā. Šajā gadījumā licences devējs atsakās gan no tiesībām izmantot šo Īl, gan no tiesībām piešķirt licences citām trešajām pusēm. Licenciāts kļūst par vienīgo šādu tiesību izmantotāju.

Solo licence. Īl izmantošanas licence, saskaņā ar kuru licences devējs apņemas nepiešķirt šādas pašas tiesības nevienai citai trešajai personai, taču patur sev tiesības izmantot attiecīgo Īl līdztekus licenciātam. Licenciāts iegūst tiesības izmantot Īl noteiktā apjomā, termiņā un teritorijā, bet licences devējam ir tiesības šo īpašumu izmantot pašam, nesniedzot to citiem lietotājiem.

Vienkārša licence. Īl licences veids, kurā licenciātam tiek piešķirtas tiesības izmantot konkrētu Īl, bet licences devējs saglabā tiesības šo Īl izmantot pats un piešķirt licences arī citām personām bez ierobežojuma.

3. Kopīpašuma priekšnoteikumi

- 3.1. Lai radītu kopīpašuma tiesības, ir jāizpilda noteikti priekšnoteikumi. Kopīpašuma tiesības uz PIP rezultātu rodas tad, ja vairākas iesaistītās puses ir būtiski piedalījušās tā izstrādē un nav iespējams precīzi nošķirt katra partnera individuālo ieguldījumu, vai arī, ja pats rezultāts pēc savas būtības veido vienotu, nedalāmu veselumu. .
- 3.2. Pirmkārt, jāņem vērā tikai “aktīvs ieguldījums” rezultātu radīšanā, jo tikai ar pūlēm vien nepietiek, lai radītu kopīpašuma tiesības. Attiecīgi netiek ņemta vērā parasta palīdzība un dalīšanās ar idejām un informāciju. Otrkārt, katram ieguldījumam jābūt tādām, kas veido nedalāmu sastāvdaļu izgudrojumā, vai arī pašam izgudrojumam jābūt tāda rakstura, ka to nav iespējams sadalīt atsevišķās daļās bez būtiskas funkcionalitātes vai idejas zaudēšanas. Tas nozīmē, ka izgudrojuma kopīpašuma pamats var pastāvēt tikai tad, ja rezultāts ir vienots un nedalāms, piemēram, patents attiecas uz vienotu tehnisko risinājumu, kuru nevar loģiski sadalīt atsevišķu autoru ieguldījumos. Atšķirība starp “aktīvu ieguldījumu”, kas rada kopīpašuma tiesības, un parastu palīdzību (izpildi), kas nerada kopīpašuma tiesības, ir parādīta 1. tabulā.

1. tabula. Kopīgā Izgudrotāja un izpildītāja atšķirība.

Izgudrotājs (Aktīvs ieguldījums)	Izpildītājs (Parasta palīdzība)
Rada ideju	Izvirza hipotēzi
Būtiski veicina izgudrojuma attīstību	Pasīvi seko sniegtajiem norādījumiem
Sniedz problēmu risinājumus	Veic ikdienas uzdevumus
Ievieš inovāciju	Veic rezultātu testēšanu

4. Juridiskais un līgumiskais pamats

4.1. Kopīpašuma tiesības regulē:

4.1.1. Civillikums.

4.1.2. Sadarbības Līgums - Sadarbības līgums par ilgtermiņa valsts pētījumu programmas "Inovāciju fonds – ilgtermiņa pētījumu programma" platformas projekta īstenošanu datēts 07.01.2025., Sadarbības Līguma 6. daļa.

4.1.3. Finansēšanas līgums - Līgums par ilgtermiņa valsts pētījumu programmas "Inovāciju fonds – ilgtermiņa pētījumu programma" platformas īstenošanu Nr. 2024/R-058 datēts 16.12.2024., Finansēšanas līguma 5. daļa.

4.2. Komerzializācijas gaitu, nosacījumus un kārtību regulē Latvijas Republikas tiesību akti - Zinātniskās darbības likums un uz Zinātniskās darbības likuma 32.¹ panta septītās daļas deleģējuma pamata izstrādātie Ministru kabineta nosacījumi un kārtība.

Kopīpašuma sadale

5. Kopīpašuma daļu sadale starp kopīpašniekiem

- 5.1. Katra BioPhoT platformas dalībiestāde saglabā ekskluzīvas tiesības uz savu Sākotnējo IĻ.
- 5.2. Jebkuri BioPhoT platformas dalībiestādes Sākotnējā IĻ uzlabojumi vai atvasinājumi, ir vienīgi to BioPhoT platformas dalībiestāžu īpašums, kuras piedalās minēto uzlabojumu vai atvasinājumu veikšanā.
- 5.3. Saskaņā ar Sadarbības līguma 6.1. un 6.2. punktu PIP īstenošanas procesā radītais IĻ un ar to saistītās mantiskās tiesības ir tās BioPhoT platformas dalībiestādes īpašums, kura šo IĻ ir radījusi. Kopīgi PIP īstenošanas gaitā radītie rezultāti ir PIP īstenojošo BioPhoT platformas dalībiestāžu kopīpašums, kas tiek sadalīts proporcionāli katras iesaistītās BioPhoT platformas dalībiestādes ieguldījumam IĻ radīšanā.
- 5.4. Par PIP radītā IĻ aizsardzības, sadales un izmantošanas principiem PIP iesaistītās BioPhoT platformas dalībiestādes vienojas, slēdzot līgumu par PIP īstenošanu.
- 5.5. Par PIP radītā IĻ aizsardzību, sadali un izmantošanu PIP iesaistītās BioPhoT platformas dalībiestādes vienojas, slēdzot atsevišķu rakstveida vienošanos.

IĻ izmantošanas un ekspluatācijas noteikumi

6. IĻ apzināšana un virzīšana Komerzializācijai

- 6.1. Par PIP īstenošanas gaitā radīto IĻ Izgudrotāji paziņo saskaņā ar procedūrām, kas aprakstītas BioPhoT platformas intelektuālā īpašuma politikā.
- 6.2. IĻTP grupas vadītājs saņem paziņojumu, reģistrē un informē visu PIP īstenošanā iesaistīto BioPhoT platformas dalībiestāžu pārstāvjus 5 darba dienu laikā.
- 6.3. PIP rezultātu iegūšanā iesaistītās BioPhoT platformas dalībiestādes vienojas par tālāko procesu kopīpašuma sākotnējās novērtēšanas, sadales, aizsardzības un/vai izmantošanas lēmumu pieņemšanai un nodrošināšanai, ievērojot, ka 90 dienu laikā no iesnieguma par radīto izgudrojumu saņemšanas dienas ir nepieciešams sniegt atbildi Izgudrotājiem par to, vai izgudrojums tiks virzīts Komerzializācijai un aizsardzībai.
- 6.4. Ja nepieciešams, BioPhoT IĻTP grupas locekļi ir pieejami konfidencialām konsultācijām par IĻ novērtēšanu, sadali, aizsardzību un izmantošanu.
- 6.5. Izgudrojuma sākotnējā novērtējumā ir vēlams pirmšķietami apsvērt šādus aspektus:
 - 6.5.1. Tehniskās iespējas (iespējamās tehniskās priekšrocības);
 - 6.5.2. Tirgus vajadzību pēc tehnoloģijas/produkta;
 - 6.5.3. Tirgus potenciālu un konkurējošos produktus/tehnoloģijas;
 - 6.5.4. Patentspēju;

- 6.5.4.1. Novitāte;
- 6.5.4.2. Izgudrojuma līmenis;
- 6.5.4.3. Rūpnieciskais pielietojums;
- 6.5.5. Komercializācijas potenciālu (t.sk., patentbrīvības meklējums);
- 6.5.6. Pirmšķietamos finanšu datus (t.sk., potenciālos Komercializācijas izdevumus un iespējamo finansiālo atdevi).
- 6.6. 90 dienu laikā no iesnieguma par radīto izgudrojumu saņemšanas dienas PIP rezultātu iegūšanā iesaistītās BioPhoT platformas dalībniešādes sniedz atbildi Izgudrotājiem un IĪTP grupas vadītājam par to, vai izgudrojums tiks virzīts Komercializācijai un/vai aizsardzībai.
- 6.7. Jautājumus, kas saistīti ar izgudrojuma aizsardzību, kā arī ar patenta iesniegšanu un uzturēšanu saistīto izmaksu un pienākumu sadali rekomendē šīs Politikas 7. nodaļa un BioPhoT intelektuālā īpašuma politika.
- 6.8. 30 dienu laikā pēc PIP rezultātu Komercializācijas (piem., Komercializācijas līguma noslēgšana, medicīnas metodes reģistrēšana) iesaistītās BioPhoT platformas dalībniešādes par šo faktu informē IĪTP grupas vadītāju un BioPhoT platformas vadošo partneri.
- 6.9. BioPhoT platformas dalībniešādei PIP divējāda lietojuma rezultātu komercializācijā jāievēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/821 (2021. gada 20. maijs), ar ko izveido Savienības režīmu divējāda lietojuma preču eksporta, starpniecības, tehniskās palīdzības, tranzīta un pārvadājumu kontrolei, un Latvijas Republikas Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma nosacījumi.

7. Rekomendācijas PIP Kopīgo rezultātu aizsardzībai, izmantošanai un Komercializācijai

- 7.1. Katrai no BioPhoT platformas dalībniešādēm, kam pieder kopīgi rezultāti, ir tiesības izmantot kopīpašumā esošos rezultātus nekomerciāliem pētījumiem bez atlīdzības un bez pārējo kopīpašnieku iepriekšējas piekrišanas.
- 7.2. BioPhoT platformas dalībniešāde nedrīkst ieķīlāt, cedēt, pārdot vai citādi atsavināt savu kopīpašuma daļu trešām personām bez pārējo kopīpašnieku iepriekšējas rakstiskas piekrišanas.
- 7.3. Tās BioPhoT platformas dalībniešādes, kam pieder kopīgi rezultāti, vienojas par kopīgu stratēģiju projekta rezultātu Komercializācijai (Komercializācijas stratēģiju).
- 7.4. Komercializācijas stratēģijā ieteicams aplūkot šādus jautājumus:
 - 7.4.1. Tehniskās iespējas;
 - 7.4.2. Tirgus potenciāla un konkurentu novērtējums;
 - 7.4.3. IĪ aizsardzības teritoriālais pārklājums;
 - 7.4.4. Jautājumi, uz kuriem jāatbild, lai formulētu unikālu vērtības piedāvājumu un mērķa produktu portfeli - pētniecības un finansējuma avota ceļa karti;
 - 7.4.5. Plānotais tehnoloģiju nodošanas režīms un procedūra;
 - 7.4.6. Katra partnera provizoriskās prasības un stratēģiskās intereses, t.i., tādi nosacījumi vai prasības, no kurām partneris nekādā gadījumā nav gatavs atteikties vai atkāpties;
 - 7.4.7. Finanšu dati, tostarp sociālekonomisko izmaksu/ieguvumu analīze.
- 7.5. BioPhoT IĪTP grupas locekļi ir pieejami konfidencialām konsultācijām par kopīgo rezultātu izmantošanas un Komercializācijas aspektiem un jautājumiem.
- 7.6. Ja vien rakstiski nav panākta cita vienošanās, kopīpašumā iesaistītās BioPhoT platformas dalībniešādes delegē to BioPhoT platformas dalībniešādi, kurai pieder lielākā īpašumtiesību daļa, pārvaldīt IĪ aizsardzību saskaņā ar kopīgi izstrādāto stratēģiju PIP rezultātu Komercializācijai.
- 7.7. IĪ aizsardzības izmaksas tiek sadalītas starp BioPhoT platformas dalībniešādēm, kuras ir kopīgā IĪ īpašnieki, proporcionāli katras BioPhoT platformas dalībniešādes īpašumtiesību daļai izgudrojumā saskaņā ar Politikas 5.3. pantu. BioPhoT platformas dalībniešāde, kas ir atbildīga par patenta pieteikuma iesniegšanu un uzturēšanu, izraksta rēķinus pārējiem līdzīpašniekiem atbilstoši faktiskajām izmaksām.
- 7.8. 7.7. punktā norādītais izmaksu dalīšanas princips ir piemērojams visiem iespējamiem IĪ pārvaldības izdevumiem un izmaksām, kas saistītas ar trešo personu saukšanu pie atbildības par kopīgā IĪ tiesību pārkāpumiem.

7.9. Ja kāda no BioPhoT platformas dalībiestādēm, kam pieder kopīgais IĻ, atsakās segt savu IĻ aizsardzības izmaksu daļu vai nolemj atteikties no savām īpašumtiesībām, minētā BioPhoT platformas dalībiestāde nodod savu IĻ daļu pārējiem kopīpašniekiem.

7.10. Katra BioPhoT platformas dalībinstītūcija ir atbildīga par tai piederošā kopīgā IĻ uzraudzību. Katra BioPhoT dalībinstītūcija nekavējoties informē pārējās kopīpašumā iesaistītās BioPhoT platformas dalībiestādes, ja tai ir pamatots iemesls uzskatīt, ka trešā persona ir pārkāpusi kopīgo IĻ vai ka kopīgais IĻ varētu pārkāpt kādas trešās personas IĻ tiesības.

8. Rekomendācijas Tehnoloģiju pārneses procedūrai

8.1. Ja vien rakstiski nav panākta cita vienošanās, kopīpašumā iesaistītās BioPhoT platformas dalībiestādes delegē to BioPhoT platformas dalībiestādi, kurai pieder lielākā īpašumtiesību daļa, veikt tehnoloģiju pārneses procedūru un apspriest tās noteikumus un nosacījumus. To darot, deleģētā BioPhoT platformas dalībiestāde:

8.1.1. Ievēro pārējo kopīgo rezultātu īpašnieku stratēģiskās intereses, kas ir fiksētas Komercializācijas stratēģijā;

8.1.2. Ievēro Komercializācijas stratēģijā izklāstītos vispārīgos noteikumus un nosacījumus.

8.2. Komercializācijas nolūkā apsver kādu no šiem Komercializācijas veidiem:

8.2.1. IĻ izmantošanas tiesību piešķiršana ar Izņēmuma, Vienkāršu vai Solo licenci(-ēm); vai

8.2.2. Īpašumtiesību atsavināšana; vai

8.2.3. *spin-out* uzņēmuma izveide un IĻ ieguldīšana pamatkapitālā.

8.3. BioPhoT platformas dalībiestāde, slēdzot līgumu par IĻ pilnīgu vai kopīpašuma daļas pārdošanu vai izmantošanas tiesību piešķiršanu, par visām licenciātam piešķirtajām vai pircējam nodotajām ekonomiskajām priekšrocībām saņem tādu atlīdzību, kas ir līdzvērtīga IĻ tirgus cenai.

8.4. BioPhoT platformas dalībiestādes, kurām pieder PIP rezultāti, ir atbildīgas par ieinteresētā licenciāta vai pircēja uzticamības pārbaudi, pirms uzsākt sarunas ar jebkuru ieinteresēto licenciātu vai pircēju par IĻ licencēšanu vai nodošanu.

9. Rekomendācijas *Spin-out* uzņēmumu veidošanai

9.1. *Spin-out* uzņēmumi parasti ir atkarīgi no pētniecības organizācijas IĻ izveides brīdī un parasti saņem licenci, iegādājas šo IĻ no pētniecības organizācijas vai saņem to kā ieguldījumu uzņēmuma pamatkapitālā.

9.2. Ja pētniecības organizācija pieņem lēmumu par labu līdzdalībai ar IĻ ieguldījumu uzņēmuma pamatkapitālā, ir jāņem vērā vismaz šādi papildu aspekti:

9.2.1. izejas stratēģija;

9.2.2. riska profils;

9.2.3. faktiskie un iespējamie interešu konflikti;

9.2.4. dibinātāju entuziasms un turpmākās darba attiecības ar viņiem.

9.3. Lai mazinātu Interešu konflikta riskus, visām BioPhoT platformas dalībiestādes personām, kas iesaistītas PIP īstenošanā un, kuras plāno palikt šīs BioPhoT platformas dalībiestādes darbinieki (jebkurā amatā), kamēr tās ir iesaistītas *Spin-out* uzņēmumā, ir jāsaņem attiecīgās BioPhoT platformas dalībiestādes vadības rakstiska piekrišana darbībām, kas veiktas saistībā ar *Spin-out* uzņēmumu.

9.4. Ja *Spin-out* dibinātājs izmanto BioPhoT platformas dalībiestādes resursus, infrastruktūru, aprīkojumu u.c. resursus, tad starp *Spin-out* un attiecīgo BioPhoT platformas dalībiestādi ir jānoslēdz sadarbības līgums. Lemjot par šādas sadarbības uzsākšanu un nosacījumiem, BioPhoT platformas dalībiestādei ir jāizvairās no Interešu konflikta. Jebkurš šāds sadarbības līgums ir jānoslēdz, paredzot atlīdzību par sniegtajiem pakalpojumiem atbilstoši tirgus cenai un principiem. *Spin-out* ir augsta riska uzņēmumi, un, tā kā BioPhoT platformas dalībiestāžu mērķis ir nodrošināt, lai IĻ tiktu attīstīts, sniedzot sociālekonomisku labumu sabiedrībai, šajā kontekstā BioPhoT platformas dalībiestādei vajadzētu nodrošināt iespēju atgūt un attīstīt IĻ.

10. Rekomendācijas IĻ licencēšanas un atsavināšanas līgumiem

- 10.1. Šajā Politikas sadaļā ir paredzēti rekomendējoši noteikumi un nosacījumi sarunām par licences piešķiršanu vai lī nodošanas līgumu, to atsavinot.
- 10.2. Licences līgumā, ko slēdz BioPhoT platformas dalībniestāde, iekļauj vismaz šādu informāciju:
- 10.2.1. Līguma priekšmetu un tiesību, kas tiek licencētas un kādā mērā, aprakstu;
 - 10.2.2. Darbības jomu (lauks);
 - 10.2.3. Darbības termiņu;
 - 10.2.4. Teritoriju;
 - 10.2.5. Licences veidu;
 - 10.2.6. Licences cenu jeb atlīdzību;
 - 10.2.7. Pušu atbildības nosacījumi;
 - 10.2.8. Citi būtiski nosacījumi, atkarībā no situācijas un mērķa.
- 10.3. BioPhoT platformas dalībniestādes īpašumam ir jābūt ļoti skaidri aprakstītam licences un lī atsavināšanas līgumos, lai tas būtu skaidri identificējams un nodalīts no pārējā BioPhoT platformas dalībniestādes Sākotnējā lī.
- 10.4. Gan licencēšanas, gan lī atsavināšanas līgumā būtu jānosaka pienākums licenciātam vai tiesību pārņēmējam veikt Komercializāciju savlaicīgi un atbilstoši noteiktam termiņam.
- 10.5. Licencēšanas gadījumā licences līgumā būtu jāiekļauj prasība atgriezt lī, ko izraisītu līgumsaistību neizpilde.
- 10.6. Licences vai lī atsavināšanas līgumā var ietvert vienu vai vairākus maksājuma veidus:
- 10.6.1. vienreizējs maksājums;
 - 10.6.2. sasniegumu maksājumi;
 - 10.6.3. honorārs / autoratlīdzība (*'royalties'*);
 - 10.6.4. maksājums pa daļām;
 - 10.6.5. regulāri maksājumi (piem., ikgadēji vai ceturkšņa maksājumi, neatkarīgi no ieņēmumiem).
- 10.7. Honorāru nosaka kā procentus no neto pārdošanas apjoma, nevis no neto ienākumiem vai peļņas, jo pārdošanas apjomu visā pasaulē ir vieglāk uzraudzīt un pārdošanas rādītāji ir mazāk pakļauti grāmatvedības manipulācijām.
- 10.8. Tā kā lī atsavināšanas gadījumā iespējas kontrolēt lī un Komercializāciju principā vairs nepastāv salīdzinājumā ar licencēšanas līgumu, lī atsavināšanas gadījumā maksājumu struktūrai jābūt vērstai uz priekšapmaksu (vienreizējs maksājums), savukārt licencēšanas gadījumā kopējā atlīdzības pakete var būt vērsta uz maksājumiem, kas atkarīgi no komercializācijas panākumiem, un to var realizēt ar Politikas 10.6. punktā norādītajiem maksājumu veidiem.
- 10.9. Izņēmuma licences gadījumā BioPhoT platformas dalībniestādes licenciātam būtu jābūt pienākumam vērsties pret jebkuru citu pusi, kura izdarījusi pārkāpumu pret piešķirto patentu vai citu lī neatkarīgi no tā, vai iespējamais pārkāpums noticis pirms vai pēc licencēšanas.
- 10.10. Tā kā BioPhoT platformas dalībniestādes lī tiesību licenciāts kontrolē piešķirtā lī izstrādi un gala izmantošanu, Komercializāciju un pārnesi produktos vai pakalpojumos, tiesību licenciāts uzņemas jebkādu finansiālu atbildību, kas var rasties saistībā ar šīm darbībām, produktiem un pakalpojumiem, un atlīdzina BioPhoT platformas dalībniestādei jebkādas pierādāmos zaudējumus.
- 10.11. Izņēmuma licences gadījumā patentu un citu lī uzturēšanas un pārvaldības izmaksas sedz licenciāts, bet īpašumtiesību atsavināšanas gadījumā - jaunais īpašnieks. Iepriekšējo patentu izmaksu atlīdzināšanu var iekļaut licences maksā. Ja tiek piešķirta Vienkārša lī licence, BioPhoT platformas dalībniestāde un licenciāti var sadalīt turpmākās patentu izmaksas un citas lī aizsardzības izmaksas.
- 10.12. Ņemot vērā pētniecības organizāciju atvērto un akadēmisko raksturu un daudzās pētniecības darbības, ko tās veic, tiek atzīts, ka BioPhoT platformas dalībniestādes nevar sniegt tādas pašas garantijas attiecībā uz lī pārvaldību, kādas varētu sniegt komerciāla organizācija. Tāpēc BioPhoT platformas dalībniestādēm nevajadzētu sniegt garantijas vai apliecinājumus vai uzņemties atbildību par lī pārvaldību vai aizsardzību. Organizācijai, kas atbild par BioPhoT platformas dalībniestādes sniegtā lī

Komercializāciju, pašai jāveic pasākumi, ko tā uzskata par vajadzīgiem, lai pārliecinātos par ĪĻ stāvokli vai aizsardzības līmeni.

- 10.13. Jebkurā tehnoloģijas Komercializācijas līgumā jāiekļauj noteikumi, kas licenciātu vai tiesību pārņēmēju, ja attiecināms, saista ar BioPhoT platformas dalībniestādei noteiktajām saistībām, kā arī nodrošina, ka licenciātam ir pienākums tās nodot tālāk, veicot jebkuru turpmāku tehnoloģiju pārneši.
- 10.14. Tehnoloģiju pārneses līgumā jāietver noteikumi, kas reglamentē konfidencialitāti un procesu, kā BioPhoT platformas dalībniestādība paziņo licenciātam vai tiesību pārņēmējam par savu nodomu izplatīt rezultātus un vienojas par jebkādiem publicēšanas ierobežojumiem.
- 10.15. Pirms Izņēmuma licences piešķiršanas vai ĪĻ pilnīgas atsavināšanas ir jāpārbauda, vai licences vai atsavināšanas noteikumi un nosacījumi nav pretrunā ar visu attiecīgo PIP īstenojošo BioPhoT platformas dalībniestāžu turpmākās lietošanas tiesībām.

11. Rekomendācijas Komercializācijas ienākumu sadalei starp kopīpašniekiem

- 11.1. Ja vien nav citādas rakstiskas vienošanās, ienākumi no BioPhoT platformas dalībniestādēm kopīpašumā esošo ĪĻ Komercializācijas tiek rekomendēti sadalīt starp iesaistītajām BioPhoT platformas dalībniestādēm šādi:
 - 11.1.1. Pirmkārt, Komercializācijas procesā iesaistītajām BioPhoT platformas dalībniestādēm kompensē ĪĻ pārvaldības izdevumus, piemēram, ĪĻ aizsardzības izmaksas, juridisko konsultāciju izmaksas, ar sarunām saistītās ceļa izmaksas utt. BioPhoT platformas dalībniestāde, kas pieprasa izmaksu atlīdzināšanu, iesniedz izdevumus pamatojošus dokumentus;
 - 11.1.2. Otrkārt, atlikušos ienākumus pēc izmaksu atlīdzināšanas, kas minēti iepriekš, sadala proporcionāli rezultātu īpašumtiesību daļai saskaņā ar vienošanos starp iesaistītajām BioPhoT platformas dalībniestādēm.
- 11.2. Izgudrotāju ieņēmumu daļas izmaksu organizē katra BioPhoT platformas dalībniestāde individuāli saskaņā ar saviem rīkojumiem un iekšējiem normatīviem aktiem.

Citi noteikumi

12. **Termiņš.** Politika ir spēkā, kamēr pastāv BioPhoT platforma un 5 gadus pēc BioPhoT platformas pastāvēšanas.
13. **Pārkāpums.** Politikas noteikumu pārkāpumi tiek izskatīti saskaņā ar BioPhoT platformas procedūrām.
14. **Strīdu izšķiršana.** Jebkādi iekšēji strīdi vai interpretācijas jautājumi, kas rodas saskaņā ar šo politiku, vispirms iesnieguma veidā jānodod izskatīšanai ĪĻTP grupai. ĪĻTP grupa mēneša laikā izskata iesniegumu un sniedz savu viedokli BioPhoT vadības grupai. Ja šādā veidā 2 mēnešu laikā vienošanos panākt nav iespējams, puses strīdu risina atbilstīgi Latvijas Republikā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.
15. **Apelācija.** Personām, uz kurām attiecas Politika, ir tiesības pārsūdzēt BioPhoT platformas Vadības grupai jebkuru Politikas aspektu.
16. **Pārskatīšana.** Politika var tikt grozīta jebkurā laikā, pamatojoties uz ĪĻTP grupas lēmumu. Visi Politikas grozījumi stājas spēkā tikai pēc to apstiprināšanas no BioPhoT platformas Vadības grupas puses. Grozījumu gadījumos:
 - 16.1. uz visu ĪĻ, par kuru paziņots grozījumu spēkā stāšanās dienā vai pēc tās, tiek piemērota grozītā Politikas redakcija;
 - 16.2. uz ĪĻ, par kuru paziņots pirms grozījumu spēkā stāšanās dienas, tiek piemērota Politikas redakcija, kas bija spēkā ĪĻ paziņošanas brīdī. Tomēr gadījumos, kad šāds ĪĻ tiek licencēts vai citādi komercializēts grozījumu spēkā stāšanās dienā vai pēc tās, uz to attiecas grozītās Politikas noteikumi.